

Nr 117.

Av herr **Frändén**, om vissa ändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Sedan vid förlidet års riksdag en ny väglagstiftning föll på kostnadsfrågan och på grund därav så att säga ställdes på framtiden, är det nödvändigt att söka vidtaga en del åtgärder för att avhjälpa vissa svårigheter med den nuvarande väglagen.

Framför allt måste det anses ofrånkomligt att åstadkomma en riktig uppskattning av naturavväghållningen för att få fram den verkliga kostnaden därför. Lika nödvändigt som det är för den enskilde väghållaren att veta vilka bördor, som verkligen påläggas honom, lika nödvändigt bör det vara för staten att veta vad väghållningen kostar, på det att statens andel i dessa kostnader må kunna riktigt överskådas och beräknas, vare sig vi bibehålla den nuvarande väglagen eller få en ny. Dessa nyuppskattningar böra göras enhetligt och efter samma grunder för hela riket samt verkställas av fackmän.

Från och med 1924 års ingång komma automobilskattemedel att stå till vägväsendets förfogande för förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar. För att möjliggöra ett planmässigt användande av dessa medel i och för åstadkommandet av goda och lämpliga automobilvägar böra länsstyrelserna erhålla befogenhet att efter de väghållningsskyldiges hörande ålägga väghållningsdistrikt att med bidrag av sådana medel genom respektive vägkassors försorg underhålla särskilt hårt trafikerade landsvägar.

Den ojämnhet i vägbördans fördelning, som nu förefinnes, genom att statsbidrag ej utgår till vinterväghållningen, bör ändras därhän, att sådant bidrag även skall utgå för detta ändamål. Denna del av väghållningen är nämligen alltför olika betungande för olika delar av landets och länens befolkning, att ej en utjämning härav mellan de olika distrikten måste anses rättvis och nödvändig.

Sedan numera en ny lag med mycket rigorösa bestämmelser för byggande i vatten trätt i kraft, har det vid byggande av broar visat sig mycket besvärligt och tidsödande för vägstyrelserna att av vederbörande vatten-

domstol erhålla tillstånd till anläggningen. För att undanröja detta hinder för påbörjade broarbetens normala fortskridande, bör föreskrivas, att arbetsplaner till dylika företag genom vederbörande myndighets försorg skola, sedan de blivit i laga ordning dömda, omedelbart underställas vattendomstolens prövning och avgörande i den mån företagets utförande är av sådan prövning beroende.

När väg skall framdragas över mark av ecklesiastik natur, möta ofta stora besvärligheter. Ehuru sådan mark är jämförbar med statens egendom och vägbyggnader alltså därstädes borde få framdragas med samma förmåner som på annan statens mark, möter det dock ofta motstånd på grund av saknaden av klara bestämmelser härutinnan. Denna svårighet bör undanröjas genom att bestämmelser i väglagen inryckas om sådan marks likställighet i förevarande avseende med annan statens mark.

Enligt den nuvarande väglagens bestämmelser gäller, att, om någon vill å annans mark taga sand, grus eller sten till vägs underhåll och överenskommelse ej kan med jordägaren träffas, häradsrätten äger, då väghållningsskyldig eller vägstyrelsen därom instämmer talan, bestämma, varest nämnda väglagningsämnen tjänligast och till minsta skada för jordägaren må avhämtas samt till vilket belopp ersättning därför skall utgivas. Då denna procedur är synnerligen omständig och besvärlig, bör i väglagen intagas bestämmelse om rätt för vägstyrelserna att där så befinnes nödigt inköpa eller expropriera erforderliga grustag för distriktens behov.

Intill dess att vägfrågan kan komma att upptagas i den omfattning, som undertecknad och mina medreservanter i det särskilda vägutskottet vid 1922 års riksdag angävo, får jag alltså hemställa,

att ovan angivna förändringar måtte på lämpliga ställen i den nuvarande väglagen intagas.

Stockholm den 20 januari 1923.

A. O. Frändén.